

Žitarice- svetsko tržište i trgovina

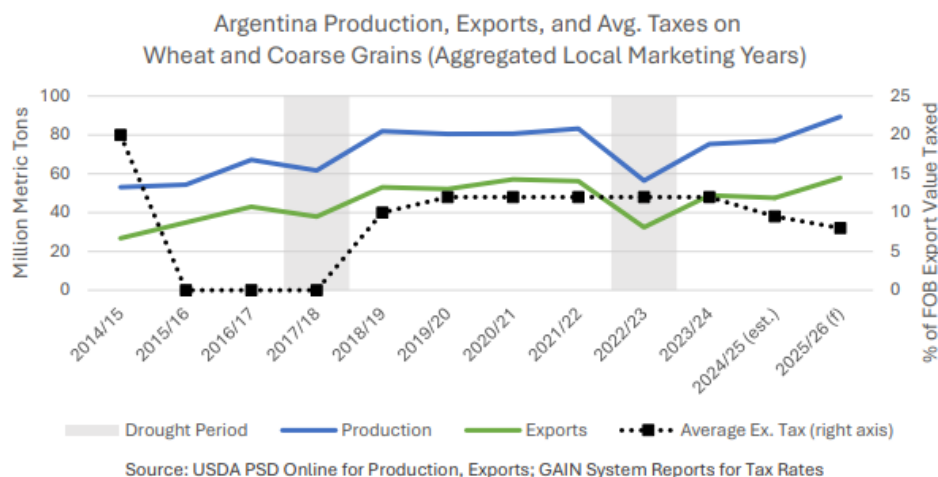
*USDA – Ministarstvo Poljoprivrede SAD

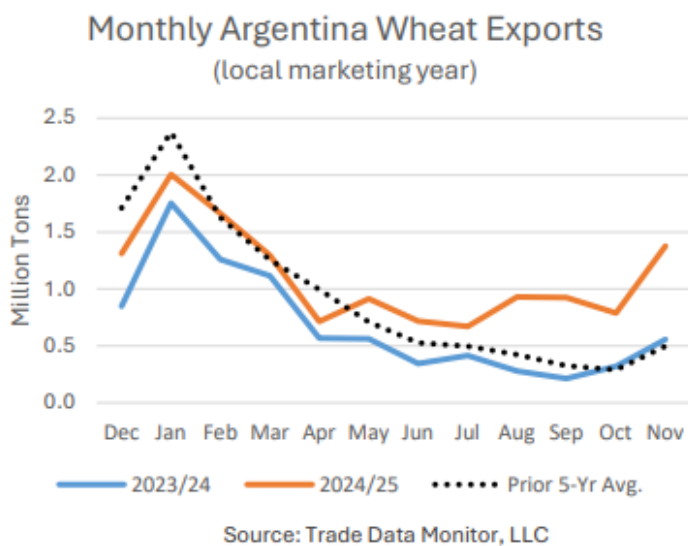
ARGENTINA PONOVO SMANJUJE POREZE, PODSTIČUĆI IZVOZ

Dana 9. decembra 2025. godine, ministar ekonomije Argentine iznenadio je tržišta objavom da će izvozni porezi na nekoliko glavnih poljoprivrednih kultura biti trajno smanjeni – što je stupilo na snagu 12. decembra 2025. godine, kada je Dekret 877/2025 objavljen u Službenom glasniku. Ovim je potvrđena dugoročna promena politike u Argentini, drugom najvećem izvoznika žitarica u Južnoj Americi. Među glavnim žitaricama, poreske stope na pšenicu i ječam smanjene su sa 9,5 na 7,5 procenata, dok su stope na kukuruz i sirak smanjene sa 9,5 na 8,5 procenata. S obzirom na to da je u proseku 60 procenata argentinskih zaliha žitarica namenjeno izvozu, niži izvozni porezi mogli bi da podstaknu trgovinu.

Od 2002/03. godine Argentina naplaćuje izvozne poreze na žitarice po stopama koje se obično kreću između 10 i 20 procenata, kako bi se povećali državni prihodi i stabilizovale devizne rezerve. Teret ovih poreza najčešće je bio na sojinom kompleksu, koji ima više stope i samim tim veći udeo u ukupnim prihodima od izvoznih poreza. Međutim, žitarice su i dalje snažno pogođene. Izvoznici često snižavaju cene koje plaćaju proizvođačima kako bi nadoknadili troškove nastale zbog poreza, što smanjuje prihode na gazdinstvima. Poslednje značajno smanjenje izvoznih poreza dogodilo se 2015/16. godine, kada su oni svedeni na nulu. To je dovelo do velikog rasta proizvodnje žitarica, dok je izvoz povećan za više od 4 miliona tona u 2016/17.

U prvoj polovini 2025. godine, administracija Mileija takođe je smanjila izvozne poreze na žitarice, sa 12 na 9,5 procenata, što je rezultiralo mešovitim efektima na izvoz. Izvoz ječma dostigao je 3,4 miliona tona u 2024/25 (decembar–novembar), što je drugi najveći obim u poslednjih deset godina i 13 procenata više nego prošle godine, uprkos nižoj proizvodnji. Pšenica je zabeležila još izraženiji rast, sa izvozom u 2024/25 (decembar–novembar) od 13,3 miliona tona, u poređenju sa 8,2 miliona tona prethodne godine. Obe robe su takođe imale koristi od slabije konkurencije glavnih izvoznika iz regiona Crnog mora. Nasuprot tome, izvoz kukuruza u 2024/25 (mart–februar) bio je slabiji, jer su globalni trgovinski fundamentalni faktori nadjačali efekat smanjenja poreza. Konkurencija velikih izvoznika poput Sjedinjenih Američkih Država i Brazila ograničila je udeo Argentine na inostranim tržištima kukuruza, smanjujući izvoz za 6,8 miliona tona, na 29,5 miliona tona.

Poljoprivrednici u Argentini očekuju dodatna potencijalna smanjenja poreza u 2026. godini – a nedavni poreski moratorijum predstavlja dobar analog za moguće sektorske koristi u scenariju potpunog ukidanja. Dana 22. septembra 2025. godine, vlada Argentine objavila je ukidanje svih izvoznih poreza na žitarice do 31. oktobra 2025. godine, ili dok se ne dostigne izvoz žitarica i uljarica u vrednosti od 7 milijardi dolara. U roku od 2 dana, za izvoz je registrovano više od 1,7 miliona tona pšenice, preko 950.000 tona kukuruza i gotovo 200.000 tona ječma.

Gledajući unapred ka 2025/26, predviđa se rast proizvodnje i izvoza žitarica. Očekuje se da će pšenica (decembar–novembar) imati koristi, jer se procenjuje da će proizvodnja porasti za 9,0 miliona tona na godišnjem nivou, na 27,5 miliona tona, dok se izvoz prognozira za 2,7 miliona tona viši, na 16,0 miliona tona. Očekivanja velikog roda snizila su domaće cene na višegodišnje minimume, a dodatna marža od smanjenog izvoznog poreza može pomoći da se delimično ublaži efekat nižih cena.

Kukuruz (mart–februar) bi takođe mogao imati koristi, s obzirom na to da se prognozira rast proizvodnje za 3,0 miliona tona, na 53,0 miliona tona u odnosu na 2024/25, kao i rast izvoza za 7,5 miliona tona, jer će veće izvozno raspoložive količine povećati konkurentnost u odnosu na Sjedinjene Američke Države i Brazil. Očekivanja za ječam (decembar–novembar) uglavnom su nepromenjena, pošto će skromniji rast globalne potražnje za ječmom verovatno ograničiti dalji rast.

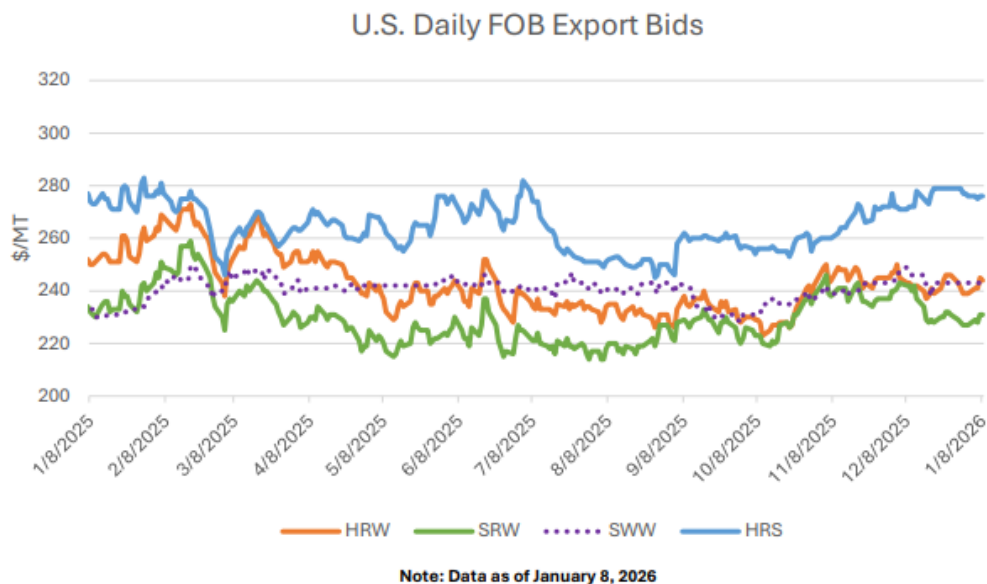
PŠENICA PREGLED ZA 2025/26

Globalna proizvodnja se ovog meseca prognozira na višem nivou, dostigavši novi rekord, uz povećanja u Argentini, Rusiji i Brazilu koja su samo delimično nadoknađena smanjenjima u Turskoj i Saudijskoj Arabiji. Globalna potrošnja je povećana uglavnom zbog snažne upotrebe za ishranu, setvu i industrijsku potrošnju u Maroku, što je delimično neutralisano smanjenjima u Pakistanu i Turskoj. Upotreba za stočnu hranu i rezidualna potrošnja povećane su u Rusiji, Ukrajini i Argentini, ali su ublažene smanjenjima u Tajlandu i Pakistanu. Zalihe su povećane u Rusiji, Argentini, Evropskoj uniji i Brazilu zbog većih raspoloživih količina, dok se zalihe u Turskoj, Pakistanu i Kazahstanu smanjuju. Globalna trgovina je povećana zbog većeg uvoza Maroka, Saudijske Arabije, Japana, Vijetnama i drugih, ali je ublažena smanjenjima u Pakistanu i Tajlandu. Izvoz je povećan za Argentinu i Kazahstan, delimično neutralisan smanjenjima u Ukrajini i Evropskoj uniji.

Prosečna sezonska proizvođačka cena pšenice u Sjedinjenim Američkim Državama smanjena je za 10 centi, na 4,90 dolara po bušelu.

CENE PŠENICE

Domaće: Od decembra, cene pšenice u Sjedinjenim Američkim Državama pale su za sve klase osim Hard Red Spring. Soft Red Winter izgubio je 10 dolara po toni, na 231 dolar, pod pritiskom otkazanih prodaja soft white pšenice Kini, dok je Hard Red Winter izgubio 6 dolara po toni, na 244 dolara, usled obilnih globalnih zaliha. Soft White Winter pao je za 1 dolar po toni, na 243 dolara. Nasuprot tome, Hard Red Spring porastao je za 4 dolara po toni, na 276 dolara.

Source: International Grains Council

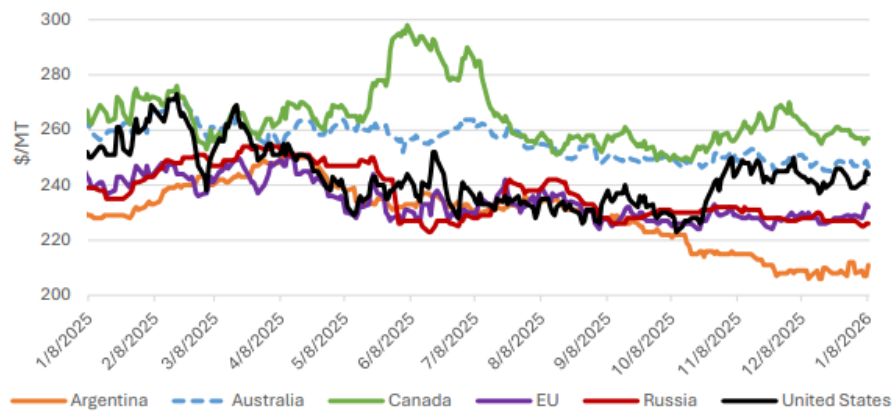
*Note on FOB prices: HRW (Hard Red Winter); SRW (Soft Red Winter); SWW (Soft White Wheat); HRS (Hard Red Spring)

Cene su se od decembra smanjile kod svih glavnih izvoznika, osim u Argentini i Evropskoj uniji. Kanadske kotacije pale su za 8 dolara po toni usled snažnih globalnih zaliha, ali i dalje ostaju najviše izvozne cene. U Sjedinjenim Američkim Državama cene su pale za 6 dolara po toni, jer su nekonkurentne cene, otkazane prodaje i obilne globalne zalihe u poslednjim nedeljama obeshrabrile nove izvozne prodaje. Australijske kotacije smanjene su za 4 dolara po toni pod pritiskom žetve. Ruske kotacije imale su minimalne promene na mesečnom nivou i pale su za 1 dolar po toni. Argentinske kotacije porasle su za 3 dolara po toni zahvaljujući snažnom izvozu, ali i dalje ostaju najniže sa značajnom razlikom. Kotacije Evropske unije takođe su porasle za 3 dolara po toni usled zabrinutosti zbog oštećenja ukrajinske lučke infrastrukture, što utiče na izvoz pšenice ka Evropskoj uniji.

Argentina	Australia	Canada	EU	Russia	United States
\$211	\$247	\$257	\$232	\$226	\$244

Note: Data as of January 8, 2026

International Daily FOB Export Bids

Source: International Grains Council

*Note on FOB prices: Argentina- 12.0%, up river; Australia- average of APW; Kwinana, Newcastle, and Port Adelaide; Russia - Black Sea- milling; EU- France grade 1, Rouen; US- HRW 11.5% Gulf; Canada- CWRS (13.5%), Vancouver

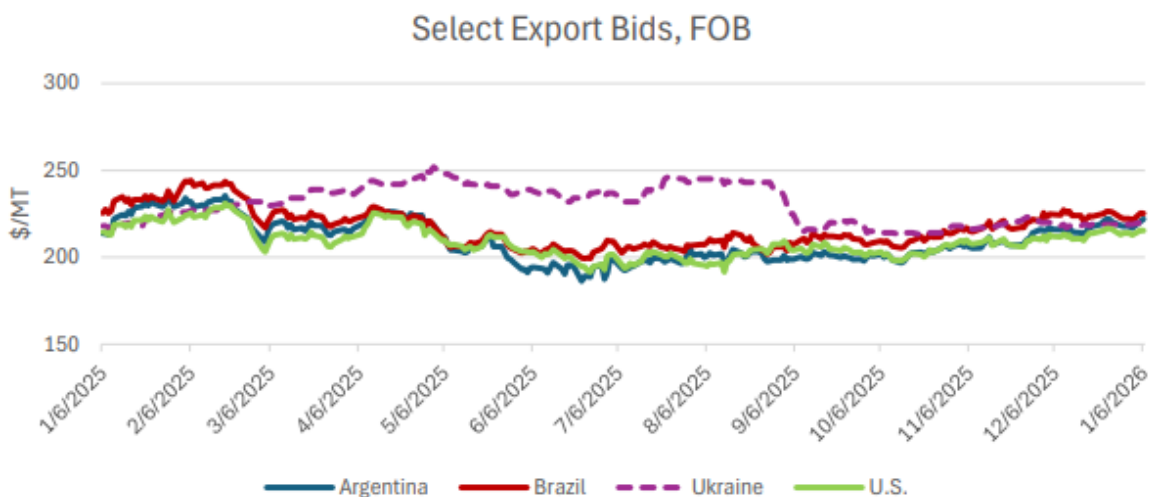
TRADE CHANGES IN 2025/26 (1,000 MT)

Country	Attribute	Previous	Current	Change	Reason
Japan	Imports	5,450	5,650	200	Smaller crop, pace of trade
Morocco	Imports	6,700	7,200	500	Strong import demand
Pakistan	Imports	1,500	500	-1,000	Import restrictions
Saudi Arabia	Imports	3,300	3,500	200	Smaller crop
Thailand	Imports	4,700	4,400	-300	Slow import demand
Vietnam	Imports	5,800	6,000	200	Strong pace of imports
Argentina	Exports	14,500	16,000	1,500	Record production and reduced export tax on wheat
European Union	Exports	33,000	32,500	-500	Slow pace of exports
Kazakhstan	Exports	9,000	9,500	500	Strong pace of exports
Ukraine	Exports	14,500	14,000	-500	Slow pace of exports

KRUPNE ŽITARICE PREGLED ZA 2025/26

Globalna proizvodnja kukuruza se ovog meseca prognozira na višem nivou, zahvaljujući većoj proizvodnji u Sjedinjenim Američkim Državama i Kini. Globalna trgovina je u suštini nepromenjena, kao i globalni uvoz. Prosečna sezonska proizvođačka cena kukuruza u Sjedinjenim Američkim Državama povećana je za 10 centi, na 4,10 dolara po bušelu.

CENE KUKURUZA

Export bids (fob, US\$ per ton)	5-Jan-26	5-Dec-25	6-Jan-25	% change, '25-'26
Argentina, Up River	221	216	214	3%
Brazil, Paranaguá	225	225	225	0%
Ukraine	220	220	218	1%
U.S. 3YC, Gulf	216	212	214	1%

Od decembra, globalne izvozne ponude kukuruza blago su porasle. Argentinske ponude porasle su za 5 dolara, na 221 dolar po toni, uoči žetve narednog meseca, jer su uporni visoki temperature i suša izazvali zabrinutost zbog nižih prinosa i ograničenijih zaliha. Brazilske ponude ostale su stabilne, kako se izvozna sezona približava kraju. Ponude iz Sjedinjenih Američkih Država povećane su za 4 dolara, na 216 dolara po toni, uz podršku snažne inostrane kupovine i čvrste globalne potražnje. Ukrajinske ponude ostale su nepromenjene na mesečnom nivou, na 220 dolara po toni.